

UDENRIGSMINISTERIET

Notat til Folketingets Europaudvalg om intervention i EU-Domstolens sag, T-138/25, Ungarn mod Kommissionen

Enhed
EUJUR

Sagsbehandler
Mads Peder Brøchner
Jespersen

Dato
4. juni 2025

Sagsnummer
25/17480

Bilag
-

Indledning

Ungarn har den 26. februar 2025 anlagt et annulationssøgsmål mod Europa-Kommissionen ved EU-Domstolen (Retten) om annulation af Kommissionens afgørelse af 16. december 2024 ("den anfægtede afgørelse") vedtaget i henhold til artikel 7, stk. 2, i forordning 2020/2092¹ ("forordningen"), der fastsætter og regulerer den såkaldte "retsstatsmekanisme".

Ved den anfægtede afgørelse vurderede Kommissionen, at Ungarn fortsat ikke i tilstrækkelig grad havde afhjulpet visse af de mangler i national lovgivning, som siden 2022 har ført til en foreløbig suspension af dele af samhörighedsmidlerne.

Baggrund

Forordningen blev vedtaget af Europa-Parlamentet og Rådet i december 2020, hvor Polen og Ungarn som de eneste medlemslande stemte imod vedtagelse. Efterfølgende valgte begge medlemsstater i marts 2021 at anfægte forordningens lovlighed ved anlæg af annulationssøgsmål mod Europa-Parlamentet og Rådet ved EU-Domstolen. Sammen med en række andre medlemsstater intervererede regeringen i sagerne til støtte for Europa-Parlamentet og Rådet. Ved domme af 16. februar 2022 fastslog Domstolen, at forordningen var lovligt vedtaget med hjemmel i artikel 322, stk. 1, litra a, TEUF.²

Det fremgår af forordningen, at aktivering af retsstatsmekanismen forudsætter en konstatering af, at tilsidesættelser af retsstatsprincippet i en medlemsstat påvirker eller udgør en alvorlig risiko for at påvirke den forsvarlige økonomiske forvaltning af Unionens budget eller beskyttelsen af Unionens finansielle interesser på en tilstrækkelig direkte måde.³ Hvis Kommissionen finder, at en sådan tilsidesættelse af retsstatsprincippet foreligger, og den ikke afhjælpes af den berørte medlemsstat, kan Kommissionen i sidste ende foreslå foranstaltninger til beskyttelse af Unionens budget, som vedtages af Rådet.⁴

¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) 2020/2092 af 16. december 2020 om en generel ordning med konditionalitet til beskyttelse af Unionens budget.

² Domstolens dom af 16. februar 2022 i sag C-156/21, Ungarn mod Europa-Parlamentet og Rådet for Den Europæiske Union, og Domstolens dom af 16. februar 2022 i sag C-157/21, Polen mod Europa-Parlamentet og Rådet for Den Europæiske Union.

³ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) 2020/2092 af 16. december 2020 om en generel ordning med konditionalitet til beskyttelse af Unionens budget, artikel 4, stk. 1.

⁴ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) 2020/2092 af 16. december 2020 om en generel ordning med konditionalitet til beskyttelse af Unionens budget, artikel 4, stk. 1.

Efter forslag herom fra Kommissionen vedtog Rådet således den 15. december 2022 gennemførelsesafgørelse om foranstaltninger til beskyttelse af Unionens budget mod tilsidesættelser af retsstatsprincippet i Ungarn ("gennemførelsesafgørelsen").⁵

Det fremgår af gennemførelsesafgørelsen, at betingelserne for aktivering af retsstatsmekanismen er opfyldt som følge af tilsidesættelser af retsstatsprincippet i Ungarn.⁶ Som følge af disse tilsidesættelser, som bl.a. angik manglende gennemsigtighed i offentlige kapitalfondes anvendelse af EU-midler, vedtog Rådet en foreløbig suspension af dele af samhørighedsmidlerne til Ungarn.⁷

Efterfølgende har Kommissionen løbende gennem afgørelser vurderet tiltag vedtaget af Ungarn til afhjælpning af de tilsidesættelser, som fremgik af gennemførelsesafgørelsen. Ved den anfægtede afgørelse fandt Kommissionen, at Ungarn, på trods af at have vedtaget ny lovgivning på området, fortsat ikke havde afhjulpet de svagheder angående gennemsigtighed ved anvendelse af EU-midler i offentlige kapitalforvaltningsfonde, som blev påpeget i gennemførelsesafgørelsen.⁸

Ved det anlagte annulationssøgsmål bestrider Ungarn Kommissionens vurdering af den vedtagne lovgivning i den anfægtede afgørelse. Nærmere bestemt gør Ungarn gældende, at Kommissionen i den anfægtede afgørelse på den ene side fandt, at den vedtagne lovgivning håndterede de forhold, som var blevet påpeget i gennemførelsesafgørelsen, men på den anden side opstillede yderligere betingelser, der hverken i forordningen om retsstatsmekanismen eller gennemførelsesafgørelsen var grundlag for at opstille.

Derudover gør Ungarn gældende, at Kommissionen ved den anfægtede afgørelse tilsidesatte princippet om loyalt samarbejde, princippet om institutionel ligevægt samt princippet om forbud mod magtfordrejning.

Regeringens interesse og synspunkter i sagen

Regeringen intervenserer i sagen til støtte for Kommissionen, da en dansk intervention ligger i naturlig forlængelse af regeringens linje ved EU-Domstolen de senere år med deltagelse i en række sager om overholdelse af EU's grundlæggende værdier, herunder retsstatsprincippet.

Danmark har således tidligere sammen med ligesindede medlemsstater deltaget aktivt i en række sager ved Domstolen om retsstatsprincippets overholdelse i navnlig Polen. Derudover

⁵ Rådets gennemførelsesafgørelse 2022/2506 af 15. december 2022.

⁶ Artikel 1, stk. 1, i gennemførelsesafgørelsen.

⁷ Artikel 2 i gennemførelsesafgørelsen.

⁸ Pkt. 43 i gennemførelsesafgørelsen samt Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) 2020/2092 af 16. december 2020 om en generel ordning med konditionalitet til beskyttelse af Unionens budget, artikel 7, stk. 2.

har regeringen intervenseret i foreløbigt tre traktatkrænkelssager mod Ungarn, der på forskellig vis rejser bredere spørgsmål om overholdelse af EU's grundlæggende værdier.⁹

En dansk intervention er således i overensstemmelse med den politiske tilgang til Ungarn, hvor EU's grundlæggende værdier i en årrække har været under pres, og retsstatssituationen samt forholdene for eksempelvis LGBT+-mindretallet fortsat giver anledning til bekymring.

Dertil kommer, at en dansk intervention i den foreliggende sag giver regeringen mulighed for at gentage og udbygge den argumentation om anvendelsen af retsstatsmekanismen, som regeringen fremførte i retssagerne om lovligheden af retsstatsmekanismen, med fokus på den konkrete anvendelse af mekanismen.

Intervention i den foreliggende sag giver endvidere regeringen mulighed for - sammen med ligesindede medlemsstater - at støtte Kommissionen i dens anvendelse af retsstatsmekanismen, dens fortolkning af de konstaterede tilsidesættelser i gennemførelsesafgørelsen samt endelig den konkrete vurdering af, at de hidtil vedtagne tiltag og foranstaltninger fra ungarsk side ikke har været tilstrækkelige.

⁹ Regeringen har således intervenseret i sag C-769/22, Kommissionen mod Ungarn om beskyttelse af LGBT+-rettigheder, sag C-92/22 om sendetilladelse til den regeringskritiske radiostation, Klubrádió, og senest i sag C-829/24 om den ungarske "suverænitetslov".